

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»**

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри, доктор філософії з права,
доцентка

17 червня 2026 року

Алла КІРИК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та європейського права
17 червня 2026 року, протокол № 13

Завідувачка кафедри, міжнародного та
європейського права, кандидат юридичних
наук, доцентка

17 червня 2026 року

Світлана ЛОЗІНСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг програми – 0,52 ум.др.арк.

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	–	4
2.	Заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	6
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	6
	4.2. Аудиторні заняття		7
	4.3. Самостійна робота студентів	–	7
5.	Методи навчання та контролю	–	7
6.	Схема нарахування балів	–	8
7.	Рекомендована література	–	8
	7.1. Основна література	–	8
	7.2. Допоміжна література	–	9
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	10

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D8 Право
3. Назва спеціалізації	– немає
4. Назва дисципліни	– Правове регулювання туристичної діяльності в Україні та Європейському Союзі
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
7. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
8. Загальний обсяг вивчення дисципліни (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
9. Форма семестрового контролю	– залік
10. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– Юридична іноземна мова
– Україна в міжнародному правовому вимірі
– Юридичний супровід економічної діяльності
2) супутні дисципліни	– Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод
3) наступні дисципліни	– Альтернативне вирішення правових спорів
4) дисципліна пов'язана з такими вибілковими дисциплінами	– Захист прав споживачів за законодавством України та Європейського Союзу,
– Міжнародні комерційні угоди
– Правові цінності Європейського Союзу
11. Мова вивчення дисципліни	– Українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<u>Загальні компетентності</u> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті <u>Спеціальні компетентності</u> СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування
Результати навчання	РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення

	матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права РН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу РН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів
--	--

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Система правового регулювання туристичних відносин в Україні

Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання. Конституція України як правова основа розвитку туризму. Законодавство України про туризм загальної дії. Спеціальне законодавство України про туризм. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року та план заходів по її реалізації Система міжнародного регулювання: Двосторонні угоди, міжнародні конвенції та угоди; акти міжнародних організацій.

Тема 2. Міжнародна співпраця в галузі туризму

Поняття та види міжнародної співпраці в галузі туризму. Двостороння співпраця між країнами. Міжнародна співпраця в межах організацій. Класифікація міжнародних туристичних організацій. Спеціалізовані установи ООН, що займаються розвитком міжнародного туризму. Всесвітня туристична організація (ЮНВТО). Неурядові спеціалізовані організації. Регіональні організації.

Тема 3. Загальні засади туристичної діяльності в Європейському Союзі

Виникнення та розвиток Європейського Союзу. Інституційна структура Європейського Союзу. Компетенція Європейського Союзу. Політика Європейського Союзу у сфері туризму. Механізми взаємодії політики у сфері туризму з іншими політиками ЄС Основні напрямки розвитку туризму в Європейському Союзі

Тема 4. Правове регулювання туристичної діяльності в Європейському Союзі.

Становлення та нормативно-правове регулювання політики ЄС у сфері туризму. Туристична стратегія ЄС. Європейський порядок денний для туризму до 2030 року. Шлях переходу до туризму. Ініціатива EDEN (European Destinations of Excellence). Ініціатива *Calypso*. Правові засади Шенгенської зони в Європейському Союзі. Загальні засади законодавчої бази держав-членів ЄС. Європейська практика підтримки галузі на прикладі розвитку екологічного туризму. Досвід та потенційні можливості розвитку сільського туризму в країнах-членах ЄС

Тема 5. Система контролю за туристичною діяльністю в Україні та ЄС

Органи державної влади загальної та спеціальної компетенції, що здійснюють регулювання в сфері туристичної діяльності в Україні. Органи місцевого самоврядування в системі управління регіональним розвитком туризму в Україні. Суб'єкти туристичної діяльності: сутність, види, організаційно-правові форми, права та обов'язки Громадські туристичні організації: правові засади створення та функціонування. Інституційна структура

Європейського Союзу у сфері туризму. Національні туристичні політики держав-членів Європейського Союзу. Європейський Союз та Європейська туристична комісія.

Тема 6. Захист прав споживачів туристичних послуг в Україні та Європейському Союзі

Споживач як учасник туристичних послуг. Права споживача туристичних послуг. Відшкодування шкоди споживачу туристичних послуг і наслідки спричинення майнової шкоди та немайнової. Норми про захист прав споживачів туристичних послуг в міжнародних конвенціях. Захист прав споживачів туристичних послуг в ЄС. Захист прав споживачів туристичних послуг за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Тема 7. Правові аспекти співробітництва України та Європейського Союзу у сфері туризму

Правові основи євроінтеграційних процесів України. Угода про асоціацію. Гармонізація національного законодавства у сфері туризму з законодавством Європейського Союзу. Членство України у Європейській туристичній комісії. Основні напрями співпраці України з державами-членами Європейського Союзу у галузі туризму.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Тема 1. Система правового регулювання туристичних відносин в Україні	11	2	2	–	–	7	11	1	–	–	–	10
2.	Тема 2. Міжнародна співпраця в галузі туризму	11	2	2	–	–	7	11	1	–	–	–	10
3	Тема 3. Загальні засади туристичної діяльності в Європейському Союзі	12	2	2	–	–	8	12	1	1	–	–	10
4	Тема 4. Правове регулювання туристичної діяльності в Європейському Союзі.	16	4	4	–	–	8	16	1	1	–	–	14
5	Тема 5. Система контролю за туристичною діяльністю в Україні та ЄС	12	2	2	–	–	8	12	2	2	–	–	8

6	Тема 6. Захист прав споживачів туристичних послуг в Україні та Європейському Союзі	16	4	4	–	–	8	16	2	2	–	–	12
7	Тема 7. Правові аспекти співробітництва України та Європейського Союзу у сфері туризму	12	2	2	–	–	8	12	2	–	–	–	10
	Всього годин	90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає виконання завдань.

4.3.2. Самостійна робота студентів заочної форми навчання включає виконання завдань.

4.3.3. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 3) дискусія.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- презентація виконаних есе за заданою тематикою.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попереднього заняття;
- 2) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залікова оцінка виставляється на підставі результатів поточного оцінювання або складання заліку, який проводиться у формі тестування. У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються у силабусі з дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Брусільцева Г.М., Зима О.Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22468/1/2019-%D0%91%D1%80%D1%83%D1%81%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%93%20%D0%9C%2C%20%D0%97%D0%B8%D0%BC%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%93.pdf>
2. Козловський Є.В., Булгакова Н.В. Законодавче забезпечення туристичної діяльності в іноземних державах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_4_9.
3. Коментар до Договору про функціонування ЄС, Договору про ЄС та Хартії основоположних прав ЄС. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/komentar_do_dogovoru_pro_funkcionuvannya_yes.pdf
4. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу URL : www.minjust.gov.ua/file/23491
5. Леоненко Н. А. Правовий механізм державного регулювання туристичної сфери України. *Публічне управління та митне адміністрування. Дніпро : Ун-т митної справи та фінансів*, 2019. № 1 (20). С. 69–75.

6. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуверге П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 10-те, змінене і допов. Харків : Право, 2021. 442 с. URL : https://www.academia.edu/46888129/_Право_Європейського_Союзу_Підручник_10_е_видання
7. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифікована від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

7.2. Допоміжні джерела

1. Package travel and linked travel arrangements. URL : https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/holidays/package-travel/index_en.htm
2. The EDEN initiative. *European Commission*. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/awards-and-outreach-activities/eden_en
3. Tourism transition pathway – Co-creation and co-implementation process. *European Commission*. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/eu-tourism-transition/tourism-transition-pathway_en
4. UNWTO Tourism Highlights, 2019 Edition. URL: <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights>
5. UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, September 2019. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2019.17.1.3>
6. Бригілевич Г.М. Міжнародний туризм як інструмент підвищення ефективності функціонування економіки: досвід країн ЄС. Наукові перспективи. Журнал. 2022. № 6 (24). С. 253-262. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6\(24\)-253-262](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6(24)-253-262)
7. Кірик А.Ю. Розвиток зеленого туризму в країнах-членах Європейського Союзу. Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції. «Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності» (м. Хмельницький, 22 квітня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С.
8. Кірик А.Ю., Романюк В.А. Розвиток туристичної політики ЄС. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. №1. С. 65-70. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/1247>
9. Мозгова Д.Р., Зігунова І.С., Зігунов В.М. Досвід країн ЄС в організації регулювання туристичною діяльністю. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 1(7) 2023.
10. Опанасюк Н. А., Охріменко А. Г., Попович С. І. Правове регулювання туристичної діяльності в контексті реформування законодавства України про туризм. *ScienceRise. Juridical Science*. 2021. № 3. С. 9-17. URL: <https://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001276851>
11. Опанасюк, Н. А. ., & Попович, С. І. . (2022). Правове регулювання туризму: зарубіжний досвід для України. *Часопис Київського університету права*, (1), 161–164. <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2022.29>
12. Опанасюк, Н.А., Попович, С.І. Історичні витоки правового регулювання туризму. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 2. С. 182–189. DOI: 10.36695/2219-5521.2.2021.36.
13. Остропольський В. Л. Правове забезпечення розвитку екологічного туризму в Україні: сучасний стан та перспективи. Том 2 № 89 (2025): Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. С. 293-298. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/07/46-1.pdf>
14. Рахман М. С., Нагорна Ю. В. Міжнародна туристична діяльність: сучасні реалії та тенденції. *Бізнес Інформ*. 2019. №9. С. 43–50.
15. Семенова М. В. Окремі правові аспекти розвитку туристичної галузі України на шляху євроінтеграції. *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській*

діяльності в сучасних умовах : зб. матеріалів круглого столу (м. Харків, 25 тав. 2018 р.) /редкол. : М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, С. В. Глибко. Харків : Право, 2018. С. 115 — 120.

16. Юхновська Ю.О. Вплив розвитку туристичної галузі на навколишнє середовище. 2021. № 1–2. URL: [http://itsf.chdtu.edu.uaurn:2708:49491-2\(3-4\).2021.241467](http://itsf.chdtu.edu.uaurn:2708:49491-2(3-4).2021.241467)

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> - Веб-портал Офісу Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> - Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України
5. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ЮНВТО, статистичні дані.
6. <http://www.greentour.com.ua> – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму.
7. <https://etc-corporate.org> - European Travel Commission
8. <http://www.wttc.org/research/economic-impact-research/country-reports/> - World Travel & Tourism Council